

SLOVENSKÁ INŠPEKCIA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA INŠPEKTORÁT ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA BRATISLAVA

Jeséniova 17, 83101 Bratislava

Číslo spisu

8391100821/8710-36845

Bratislava

01. 10. 2021

ROZHODNUTIE

Popis konania / Účastníci konania

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava (ďalej len „inšpekcia“), ako príslušný orgán štátnej správy vo veciach v oblasti prevencie a manažmentu introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov podľa § 7 ods. 1 písm. b) a § 9 písm. c) a písm. d) zákona č. 150/2019 Z. z. o prevencii a manažmente introdukcie a šírenia invázných nepôvodných druhov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 150/2019 Z. z.“) a podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov účastníkovi konania:

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica, IČO: 36022047

Výrok

I. ukladá pokutu

podľa ustanovenia § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. vo výške 500,- eur, slovom päťsto eur za:

- porušenie ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že na parcele č. 4207/2 k. ú. Vajnory, na úseku cca 15 m, na jednej strane koryta Račianskeho potoka neodstraňoval invázný nepôvodný druh krídlatku (*Fallopia sachalinensis*), v počte 5 – 6 býľ.

Pokutu je potrebné zaplatiť podľa § 47 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov a § 21 ods. 9 zákona č. 150/2019 Z. z. do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia na účet: SK 09 8100 0000 0070 0021 4051, swiftová adresa banky: SPSRSKBA, konštantný symbol 1118, špecifický symbol: 36022047, variabilný symbol: 8391100821. Názov a adresa príjemcu prevodu: Environmentálny fond, Nevádzová 5, 821 01 Bratislava.

II. nariaďuje

podľa ustanovenia § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. v nadväznosti na § 16 ods. 15 zákona č. 150/2019 Z. z. vykonať opatrenia na zabezpečenie plnenia povinnosti vyplývajúcej z § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že:

- odstráni a bude pravidelne odstraňovať aj po vzídení nových jedincov inváziu bylinu krídlatku (*Fallopia sachalinensis*) z parcely č. 4207/2, k. ú. Vajnory, z oboch strán koryta Račianskeho potoka a tiež bude odstraňovať všetky invázne nepôvodné druhy uvedené v Prílohe č. 2 k vyhláške Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 450/2019 Z. z. ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov (ďalej len „vyhláška č. 450/2019 Z. z.“) zo všetkých pozemkov, ktoré má vo vlastníctve, správe alebo užívaní v územnej pôsobnosti Slovenskej inšpekcie životného prostredia, Inšpektorátu životného prostredia Bratislava, odboru inšpekcie biologickej bezpečnosti tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Odstraňovanie invázných nepôvodných druhov sa musí vykonávať podľa vyhlášky č. 450/2019 Z. z..

Termín: bezodkladne

Odôvodnenie

Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, odbor inšpekcie biologickej bezpečnosti (ďalej len „SIŽP – IŽP BA – OIBB“) vykonala dňa 22.06.2021 štátny dozor na parcelách č. 4203/2, k. ú. Vajnory a č. 4207/2, k. ú. Vajnory, ktoré má v správe SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Odštepny závod Bratislava, Správa vnútorných vôd Šamorín (ďalej len „SVP OZ BA SVV SA“), zameraný na dodržiavanie ustanovení zákona č. 150/2019 Z. z. a vyhlášky č. 450/2019 Z. z..

Štátny dozor bol vykonaný na základe podnetu (RZ č. 18858/2021 zo dňa 31.05.2021), ktorý bol dňa 30.05.2021 e-mailom doručený SIŽP – IŽP BA - OIBB. V podnete sa upozorňuje na výskyt invázneho druhu krídlatky (*Fallopia sachalinensis*) pri hrádzi Račianskeho potoka, ktorá ide od Ravenu po Rendez. To, že ide o krídlatku (*Fallopia sachalinensis*) (ďalej aj „krídlatka“) určil z fotografie od podávateľa podnetu RNDr. Pavol Mered'a, PhD. z Botanického ústavu Centra biológie rastlín a biodiverzity SAV.

Vykonaným štátnym dozorom a vizuálnou ohliadkou parciel č. 4203/2, k. ú. Vajnory a č. 4207/2, k. ú. Vajnory, SIŽP – IŽP BA – OIBB zistil, že kontrolovaná osoba, ktorou je SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Radničné námestie 8, 969 55 Banská Štiavnica konal v rozpore s § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. tým, že neodstraňoval inváziu bylinu krídlatku na parcele č. 4207/2 k. ú. Vajnory, na úseku cca 15 m, na jednej strane koryta Račianskeho potoka, v počte 5 – 6 bylí.

V zmysle § 3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z. z. vlastníci alebo správca pozemku sú povinní za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa odsekov 3 a 4 a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastníci alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku.

Rod pohánkovec (krídlatka) *Fallopia* sp. (syn. *Reynoutria* sp.) zahŕňa napr. druhy: pohánkovec japonský (*Fallopia japonica*), pohánkovec český (*Fallopia bohemica*) a pohánkovec sachalinský (*Fallopia sachalinensis*) a je zapísaná do zoznamu inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky vydaný nariadením vlády Slovenskej republiky č. 449/2019 Z. z., ktorým sa vydáva zoznam inváznych nepôvodných druhov vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky.

Vlastníkom parciel č. 4203/2, k. ú. Vajnory a č. 4207/2, k. ú. Vajnory (ďalej aj „parcely“) je Hlavné mesto Slovenskej republiky, Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava. To, že má parcely v správe SVP OZ BA SVV SA, SIŽP – IŽP BA – OIBB zistila na základe vykonaného štátneho dozoru dňa 08.06.2021 s Mestskou časťou Bratislava – Vajnory, Roľnícka 109, 931 07 Bratislava, ktoré má parcely v správe na základe Protokolu č. 70/91 o zverení majetku hlavného mesta a s ním súvisiacich majetkových práv a záväzkov do správy Mestskej časti Bratislava – Vajnory. Pri výkone štátneho dozoru dňa 08.06.2021, Ing. Hrčková z Mestskej časti Bratislava – Vajnory, SIŽP – IŽP BA – OIBB uviedla, že v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) sa o parcely stará SVP OZ BA SVV SA. Na základe informácie, že o parcely sa v zmysle vodného zákona stará SVP OZ BA SVV SA, inšpekcia dňa 21.06.2021 skončila s Mestskou časťou Bratislava – Vajnory štátny dozor Oznámením o skončení štátneho dozoru č. 7105/36/2021-21738/2021 zo dňa 17.06.2021, ktorý bol Mestskej časti Bratislava – Vajnory doručený dňa 21.06.2021. Následne po oznámení o výkone štátneho dozoru e-mailom zo dňa 17.06.2021 (RZ č. 7105/36/2021-21966/2021) bol dňa 22.06.2021 vykonaný štátny dozor s kontrolovanou osobou.

Prítomná za SVP OZ BA SVV SA, Ing. Vargová sa vyjadrila na mieste dňa 22.06.2021 do Záznamu o zistených skutočnostiach RZ č. 7105/36/2021-22185/2021.

Dňa 06.07.2021 bol vypracovaný Protokol o vykonaní štátneho dozoru č. 36/010/21/ID-P, č. konania: 7105/36/2021-24436/2021 (ďalej len „protokol“), ktorý bol kontrolovanej osobe zaslaný elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS dňa 07.07.2021 a to Oboznámením s protokolom č. 7105/36/2021-24928/2021. V protokole je na prvej strane v bode 4. chybné uvedené čas vykonania štátneho dozoru. Miesto 22.06.2021 je uvedené dátum 21.06.2021. Dňa 08.07.2021 bol kontrolovanej osobe protokol doručený elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS, pričom bola určená lehota do 7 pracovných dní na vyjadrenie sa ku zisteniam štátneho dozoru.

Ku zisteniam štátneho dozoru sa v stanovenej lehote do 7 pracovných dní vyjadril Ing. Juraj Magyarics, poverený riadením Správy vnútorných vôd Šamorín listom č. CS SVP OZ BA 1894/2021/1 zo dňa 13.07.2021 (ďalej len „vyjadrenie“). Vo svojom vyjadrení uviedol: "Tak ako aj pri terénnej obhliadke, tak aj teraz SVP, š.p. OZ BA, SVV ŠA konštatuje, že na základe dlhodobej dohody medzi správcom toku a ŠOP SR realizujeme jednostrannú údržbu koryta a druhá strana koryta sa ponecháva ako regionálny biokoridor. V mapách ŠOP SR je totiž väčšina potokov v k.ú. Rača a Vajnory zakreslených ako regionálne biokoridory a nie je na nich možná obojstranná údržba kosením. Do týchto regionálnych biokoridorov naša organizácia nezasahuje."

Inšpekcia sa ku vyjadreniu vyjadrila v Oznámení o skončení štátneho dozoru č. 7105/36/2021-27031/2021 zo dňa 05.08.2021 (ďalej len „oznámenie o skončení štátneho dozoru“): „Kontrolovaná osoba ako správca pozemku je povinná za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu. Ku zisteniam štátneho dozoru neboli Vami podané také námietky, ktoré by preukazovali nesprávnosť zistení štátneho dozoru.“ Dňa 06.08.2021 Inšpekcia skončila s kontrolovanou osobou štátny dozor oznámením o skončení štátneho dozoru.

Odstraňovanie inváznych nepôvodných druhov rastlín sa musí uskutočňovať v súlade s vyhláškou č. 450/2019 Z. z.. Podmienky a spôsoby odstraňovania inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Európskej únie a inváznych nepôvodných druhov rastlín vzbudzujúcich obavy Slovenskej republiky sú uvedené v prílohe č. 2 k vyhláške č. 450/2019 Z. z..

Spôsoby odstraňovania rodu pohánkovec (krídlatka) Fallopia sp. sú vykopávanie, aplikácia horúcej pary, kosenie a mulčovanie, nastielanie fóliami, chemický spôsob alebo kombinovaný spôsob.

Krídlatka sa rozmnožuje vegetatívne a je to dvojkličnolistová trváca bylina.

Vykopávanie je vhodné realizovať v čase, keď je pôda primerane vlhká a rastliny sa ľahko vyberajú. Pri vegetatívne sa rozmnožujúcich druhoch je potrebné výkop realizovať tak, že v pôde nezostanú zvyšky koreňov, z ktorých je rastlina schopná regenerovať. Pri vegetatívne sa rozmnožujúcich druhoch je vhodné tento spôsob realizovať rýľovými vidlami, pretože použitím rýľa, lopaty alebo motyky sa zvyšuje riziko odrezania častí koreňov vedúce k obnoveniu rastu. Pri semenáčikoch vegetatívne sa rozmnožujúcich druhov je potrebné tento spôsob realizovať čo najskôr po zistení výskytu na predchádzanie rozrastaniu koreňového systému a uľahčenie vykopávania. Pri starších jedincoch vegetatívne sa rozmnožujúcich druhov je potrebné tento spôsob realizovať v období od začiatku kvitnutia až do plného kvitnutia, kedy by regenerácia z náhodne ponechaných častí koreňov mala byť najslabšia.

Aplikácia horúcej pary – Ošetrovanie porastov prístrojmi na aplikáciu horúcej pary sa realizuje v období pred kvitnutím druhu. Aplikáciu horúcej pary je potrebné vykonať viackrát ročne ako alternatívu kosenia.

Kosenie a mulčovanie je potrebné opakovať počas sezóny, každoročne, kým sa objavujú nové výhonky.

Ďalším typom mechanického odstraňovania je nastielanie fólie, kde sa plocha zakryje pevnou a nepriepustnou fóliou s minimálnou hrúbkou 1 mm, zafixuje sa a ponechá sa zakrytá minimálne dva roky. Plochu je vhodné prekryť s dostatočným presahom po okrajoch porastu invázneho druhu na predchádzanie vzídeniu rastlín na okrajoch.

Chemický spôsob – rastlinu je vhodné ponechať počas vegetačného obdobia bez zásahu a chemický postrek aplikovať na jeseň do príchodu mrazov. Ošetrovaný porast je potrebné ponechať cez zimu premrznúť a potom odstrániť. Pri druhoch s hrubšou byľou možno využiť aj metódu vpichu koncentrovaného prípravku do stoniek (injekčná metóda).

Pri chemickom spôsobe odstraňovania sa musia dodržať ustanovenia osobitného predpisu. Osobitným predpisom je Vyhláška Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky č. 488/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zásadách a opatreniach na ochranu zdravia ľudí, zdrojov pitnej vody, včiel, zveri, vodných a iných necieľových organizmov, životného prostredia a osobitných oblastí pri používaní prípravkov na ochranu rastlín.

Na aplikáciu chemických látok je potrebný súhlas príslušného orgánu ochrany prírody a krajiny.

V tomto prípade je najúčinnnejším spôsobom odstraňovania kosenie, ktoré je potrebné uskutočňovať v čase pred kvitnutím rastlín, pričom je najlepšie kosenie opakovať viackrát ročne počas sezóny, niekoľko rokov, kým sa objavujú nové výhonky. Rastliny tak nestačia vytvoriť dostatok zásobných látok a postupne slabnú. Porast je potrebné pokosiť pred kvitnutím druhov.

Keďže odstraňovanie invázných nepôvodných druhov rastlín zahŕňa aj nakladanie s biomasou z takto odstránených invázných nepôvodných druhov rastlín, je potrebné zvoliť spôsoby nakladania s biomasou podľa prílohy č. 3 k vyhláske č. 450/2019 Z. z..

Inšpekcia oznámila účastníkovi konania začatie správneho konania o správnom delikte a vo veci nariadenia opatrení v súlade s § 18 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov, § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 150/2019 Z. z. a § 21 ods. 8 zákona č. 150/2019 Z. z. Oznámením o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu č. 8710/36/2021-31106/2021 zo dňa 20.08.2021 (ďalej len „oznámenie“), ktoré bolo doručené účastníkovi konania dňa 23.08.2021.

V súlade s § 33 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov inšpekcia dala účastníkovi konania možnosť pred vydaním rozhodnutia oboznámiť sa s podkladmi pre vydanie rozhodnutia nahliadnutím do administratívneho spisu, v sídle inšpekcie v lehote do 15 dní odo dňa doručenia tohto oznámenia a v rovnakom čase mal účastník konania možnosť písomne sa vyjadriť k podkladom rozhodnutia a k spôsobu ich zistenia, prípadne navrhnúť ich doplnenie, resp. predložiť ďalšie dôkazové materiály, ktoré by mohli objasniť zistenie skutkovej podstaty veci.

Pretože inšpekcia mala všetky podklady, ktoré poskytovali dostatočný podklad pre spoľahlivé posúdenie veci, nenariadila podľa § 21 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov ústne pojednávanie.

K oznámeniu sa vyjadril v stanovenej lehote do 15 dní odo dňa doručenia Ing. Juraj Magyarics, poverený riadením Správy vnútorných vôd Šamorín listom č. CS SVP OZ BA 1894/2021/6 zo dňa 06.09.2021 (RZ č. 33221/2021) odo dňa doručenia oznámenia, s prílohami – fotodokumentácia (6 fotiek – odstránená krídlatka z ľavej strany koryta) (ďalej len „vyjadrenie k oznámeniu“).

Z vyjadrenia k oznámeniu: „Tak ako aj terénnej obhliadke, aj vo vyjadrení k protokolu, tak aj teraz SVP, š.p., OZ BA SVV ŠA konštatuje, že na základe dlhodobej dohody medzi správcou toku a ŠOP SR realizujeme jednostrannú údržbu koryta a druhá strana koryta sa ponecháva ako regionálny biokoridor. V mapách ŠOP SR je totiž väčšina potokov v k.ú. Rača a Vajnory zakreslených ako regionálne biokoridory a nie je na nich možná obojstranná údržba kosením. Do týchto regionálnych biokoridorov naša organizácia nezasahuje. Na prelome mesiacov august – september sa zrealizovala ďalšia kosba, ale len tých plôch, kde sa nachádza predmetná invázna rastlina a boli odstránené aj rastliny rastúce na ľavom brehu – z biokoridoru (viď. Fotodokumentácia).“

Po upozornení inšpekcie (RZ č. 8710/36/2021-34267/2021) v rámci kompetencií určených v Obchodnom registri SR zaslal Ing. Boris Kováč, riaditeľ OZ Bratislava e-mailom dňa 21.09.2021 scan, elektronicky dňa 22.09.2021 a listinne dňa 23.09.2021 Oznámenie o začatí správneho konania o správnom delikte a o nariadení opatrení na nápravu – dopĺňujúce vyjadrenie v zmysle upozornenia SIŽP v rámci kompetencií určených v Obchodnom registri SR, č. CS SVP OZ BA 191/2021/49 zo dňa 21.09.2021 (ďalej len „dopĺňujúce vyjadrenie“), RZ č. 35125/2021. Dopĺňujúce vyjadrenie bolo zaslané bez fotodokumentácie. V závere dopĺňujúceho vyjadrenia Ing. Boris Kováč, v zmysle platných kompetencií, uviedol: „Na základe hore uvedeného si nie sme vedomí porušenia §3 ods. 2 zákona č. 150/2019 Z.z. nakoľko predmetné pozemky udržiavame kosením a pri súčasnej finančnej a personálnej situácii SVP, š.p., ako rezortnej organizácie MŽP SR, nie je možné zabezpečiť lepšiu starostlivosť o zverený majetok štátu. Zároveň upozorňujeme na obdobnú problematiku výskytu nežiadúcich rastlín pri všetkých líniových stavbách (železnice, cesty, produktovody, elektrické vedenia...), kde nie je možný výkon ich správy tak aby bolo v plnej miere zamedzené šírenie alebo existencia invázných rastlín.“

Stanovisko inšpekcie:

Z vyjadrenia ŠOP SR vo veci výrubu a orezu krovitého a náletového porastu na tokoch v k. ú. Rača a k. ú. Vajnory č. CHKOPNaDL-BA185-02-/2020 zo dňa 27.01.2021 nevyplýva zákaz odstraňovania invázných nepôvodných druhov.

Kontrolovaná osoba ako vlastník, správca alebo užívateľ pozemku je povinná za podmienok a spôsobom, ktoré ustanoví ministerstvo vykonávacím predpisom, odstraňovať zo všetkých svojich pozemkov invázne nepôvodné

druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie a starať sa o pozemky tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu

Kontrolovaná osoba je povinná predložiť inšpekcii písomnú správu o splnení opatrení podľa § 16 ods. 18 zákona č. 150/2019 Z. z. do desiatich pracovných dní od ich vykonania, a to listinne na adresu Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava, Jeseniova 17, 831 01 Bratislava alebo elektronicky prostredníctvom schránky ÚPVS.

Inšpekcia pri ukladaní pokuty prihliadala na to, že kontrolovaná osoba počas výkonu štátneho dozoru poskytla potrebnú súčinnosť a následne pristúpila k odstráneniu identifikovaného invázneho druhu krídlatky (*Fallopia sachalinensis*), o čom bola vyhotovená fotodokumentácia.

Protiprávne konanie právnickej osoby možno podľa § 21 ods. 3 zákona č. 150/2019 Z. z. postihnúť uložením pokuty až do výšky 15 000 eur. Inšpekcia zhodnotila všetky dôkazy zistené počas výkonu štátneho dozoru ako aj závažnosť a rozsah protiprávneho konania a okolnosti, ktoré viedli k protiprávnemu konaniu a zohľadnila ich vo výške pokuty. Výška pokuty ukladanej vo výroku tohto rozhodnutia zodpovedá závažnosti a rozsahu protiprávneho konania.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu podľa § 53 a § 54 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov možno podať na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Bratislava odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozhodnutia účastníkovi konania. Ak toto rozhodnutie po vyčerpaní prípustných riadnych opravných prostriedkov nadobudne právoplatnosť, jeho zákonnosť môže byť preskúmaná súdom.

Bc. Ing. Vladimír Poljak
riaditeľ

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00156906 Suffix: 10001

Doručuje sa

SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, štátny podnik, Radničné námestie 8, 96955 Banská Štiavnica, Slovenská republika

Na vedomie

po nadobudnutí právoplatnosti:

1. Ministerstvo životného prostredia, Sekcia ochrany prírody a biodiverzity, Odbor ochrany biodiverzity a krajiny, Námestie Ľ. Štúra 1, 812 35 Bratislava
2. Environmentálny fond, Nevädzová 5, 821 01 Bratislava
3. Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky, Tajovského 28B, 974 01 Banská Bystrica